

REX

**REX EVOLUTION SERIES
SUPER STAR TRANSFORMERS
8 IN 1**

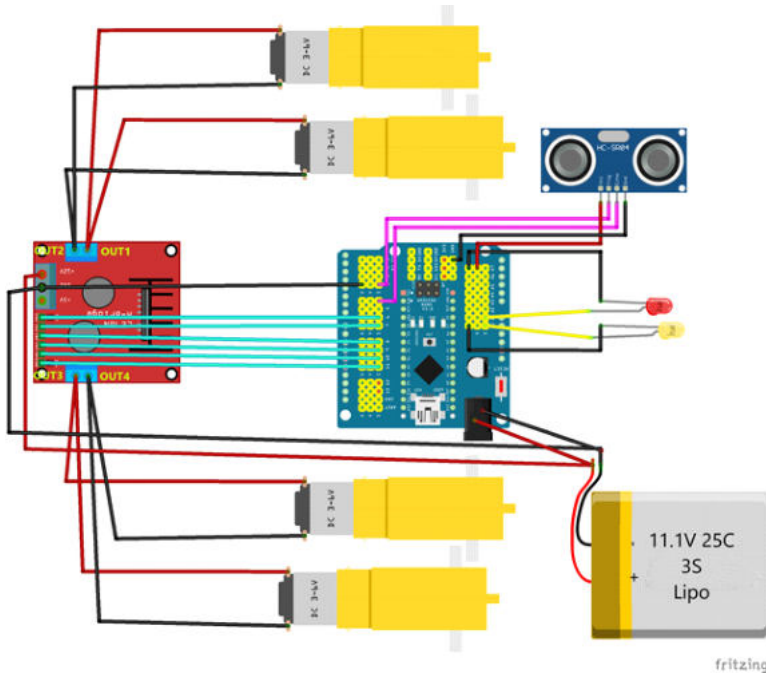
**Engelden
Kaçan
Survivor
Robot**

RoboSonic

Yazar: Mustafa Kemal AVCI

Bağlantı Şeması

Survivor Robotumuzun parçalarını bir araya getirip elektronik bileşenlerini monte ettikten sonra kablo bağlantılarını yaparak kodlamaya başlayalım. Aşağıdaki Engelleri aşan Survivor robotun bağlantı şemasına göre kablo bağlantılarını hazırlayalım.

Robotun sağındaki motorların + kutupları OUT1, - kutupları OUT2 klamensine takarak vidalarını sıkın. Robotun solundaki motorların ise + kutuplarını OUT3 - kutuplarını ise OUT4 klamensine takarak vidasını sıkın.

Motor sürücü kartı (L298N) üzerindeki OUT1 ve OUT2 çıkışları IN1 ve IN2 pinlerinden kontrol edilmektedir. OUT3 ve OUT4 çıkışları ise IN3 ve IN4 pinlerinden kontrol edilmektedir.

Sağ motorun dönme yönünün ayarlandığı IN1 ve IN2 pinlerini sensör shield üzerindeki 7 ve 8 nolu dijital pine bağlayalım. Sol motorun dönme yönünün ayarlandığı IN3 ve IN4 pinlerini ise 9 ve 10 nolu dijital pine bağlayalım.

Hız ayarı için kullanılacak pinlerin PWM desteği olması gerekmektedir. Arduino Nano kartındaki PWM pinleri 3,5,6,9,10 ve 11. pinlerdir.

Sağ motorun dönüş hızının ayarlandığı ENA pini 6 nolu dijital pine, sol motorun dönüş hızının ayarlandığı ENB pinini ise 11 nolu dijital pine bağlayalım.

Engelden kaçan Survivor Robot

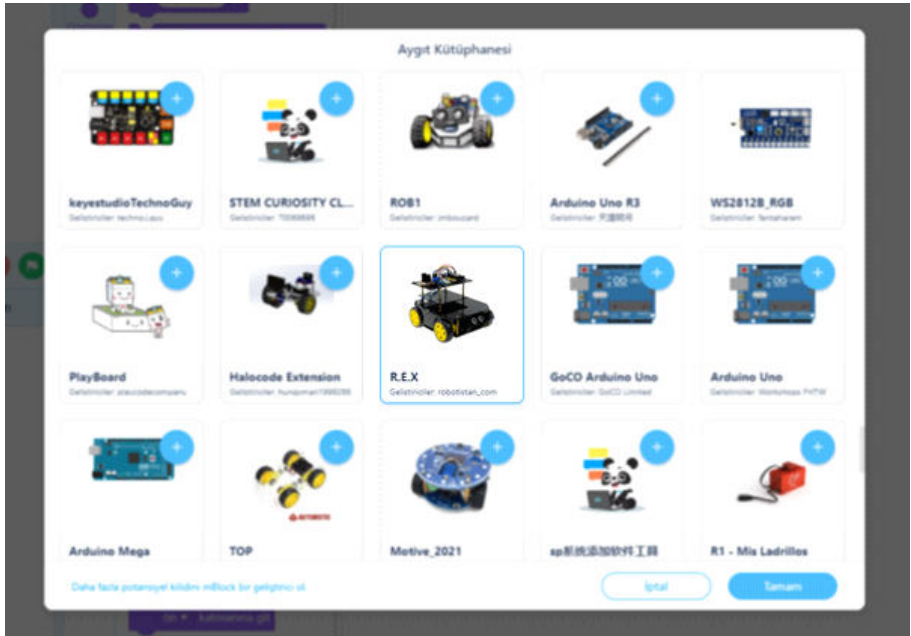
Hem engel algılama , tepki verme gibi işlemleri bildirmek hem de kodda oluşabilecek hataları denetlerken kolaylık sağlaması adına robotumuza iki adet led bağladık. Birinin uzun bacağını A0 analog pinine, diğerinin uzun bacağını ise A1 analog pinine bağlayalım. Kısa bacakları ise sensör shield üzerinde G ile gösterilen GND pinlerinden uygun olana bağlayabilirsiniz.

Robotun önüne çıkan engelleri algılayabilmesi için ultrasonik mesafe sensörü kullanacağız. Ultrasonic sensör ses dalgaları yayar ve geri yansıyan ses dalgasının geri geliş süresinden ses hızını hesaplayarak bize bildirir.Sensörün adı HC-SR 04. Bu sensör 4 cm ile 4m arasında ölçümler yapabilir. Trig pinini 3 nolu dijital pine Echo pinini ise 4 nolu dijital pine bağlayalım. GND pinini shield üzerinde G ile gösterilen bir pine, VCC pinini ise V ile gösterilen 5V pinlerinden birine bağlayalım.

7-12V aralığındaki pil gücünüzü (Lipo Pil veya 6x AA kalem pil) motor sürücünüze ve Arduino Nano sensör shield a aktarmalısınız. Bunun için pilinizi güç çıkışlarını 2 li hale getirmelisiniz. + ve - kutuplarını birer tanesini motor sürücü üzerinde şemada gösterilen klamenslere takmalısınız. Diğerini ise shield ın güç girişine jag olarak takabilir hale getirmelisiniz. Son olarak da shield üzerindeki bir G pininden yani GND pininden motor sürücü üzerindeki GND klamensine bir kablo ile ortak hat kurmalısınız.

Kodlama

mBlock yazılımını çalıştırdıktan sonra aygıt kütüphanesine girerek R.E.X aygıtını çalışma alanımıza ekleyelim.

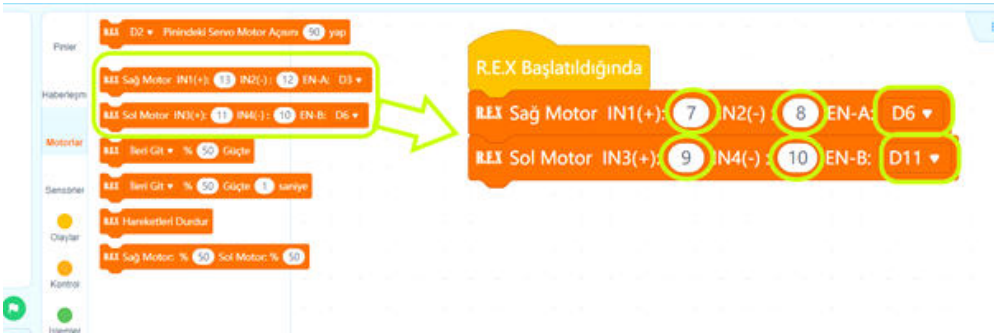
Algoritmamız şu şekilde olacak.

1. Başla
2. Motor pinlerini tanımla
3. Mesafe değişkenini tanımla
4. Sürekli ultrasonik mesafe sensörünü oku ve değerini mesafe değişkenine ata
5. Mesafe değişkeni değeri 30 cm'den az ve 2 cm'den fazla ise sağa veya sola dön. (Sağa veya sol dönme durumu rastgele robot tarafından seçilecek)
6. Mesafe 30 cm'küçük değilse ise ileri yönde hareket ettir.
7. Bitir.

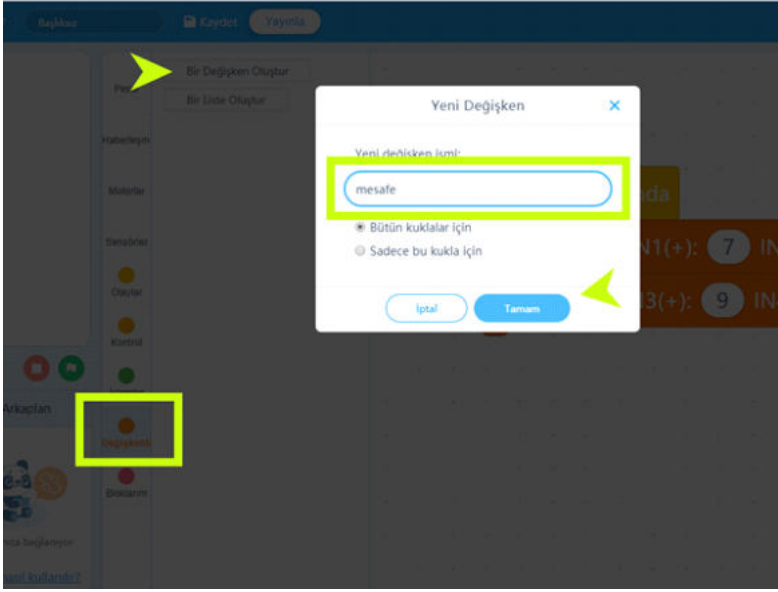

Olay bloklarından “R.E.X Başlatıldığında” bloğunu kodlama alanına sürükleyip bırakın.

“Motorlar” kategorisindeki Sağ ve Sol Motor kontrol pinlerini tanımladığımız blokları sırasıyla görseldeki gibi “R.E.X Başlatıldığında” bloğunun altına sürükleyip bırakın. Devre şemasındaki pin tanımlamalarını gerekli yerlere görseldeki gibi yazınız.

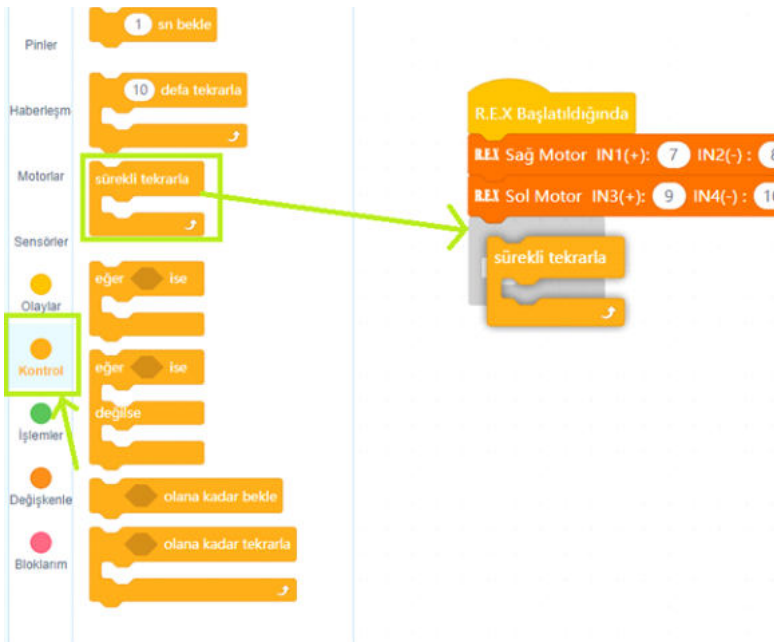

Ultrasonik mesafe sensörünün okuyacağı mesafe değerini saklamak için mesafe değişkeni oluşturacağız. Bunun için “Değişkenler” kategorisine girip “Bir Değişken oluştur” butonuna tıklıyoruz. Açılan pencerede değişken adını mesafe olarak yazıp tamam butonuna basıyoruz. Böylelikle değişkenimizi tanımlamış ve ilk değerini 0 olarak belirlemiş olduk.

değişken adını “mesafe” olarak yazıp tamam butonuna bastığımızda, “Değişkenler” kategorisi blokları şu şekilde görünmelidir.

Sürekli olarak mesafe okunup mesafenin durumuna göre motorlara yön ve hız verileceği için motor tanımlama bloklarının hemen altına “Kontrol” blokları kategorisinden “Sürekli tekrarlar” döngüsü bloğunu yerleştiriyoruz.

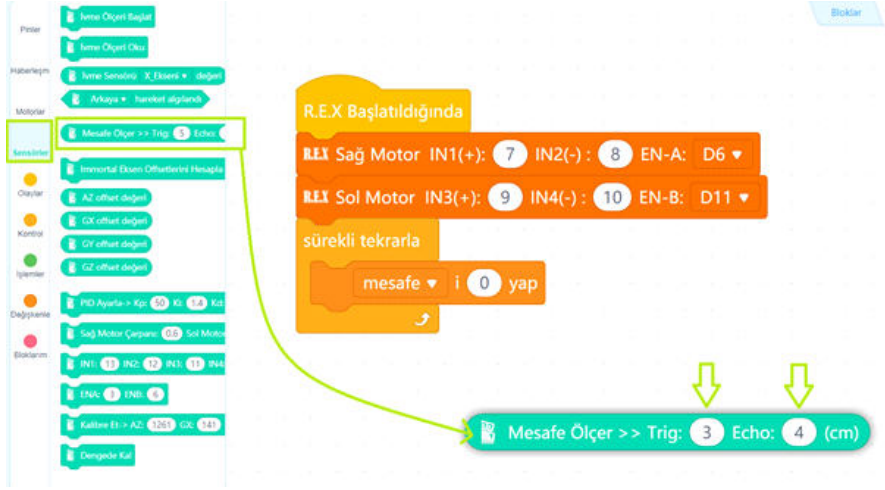

mesafe değişkeninin değerini sürekli olarak sensörden okunan değeri atayacağız. Program akışında mesafe değeri ne zaman lazım olursa o değişkeni kullanacağız. “Değişkenler” kategorisindeki “mesafe ' i 0 yap” bloğunu görseldeki gibi sürekli tekrarla bloğunun içine yerleştirelim.

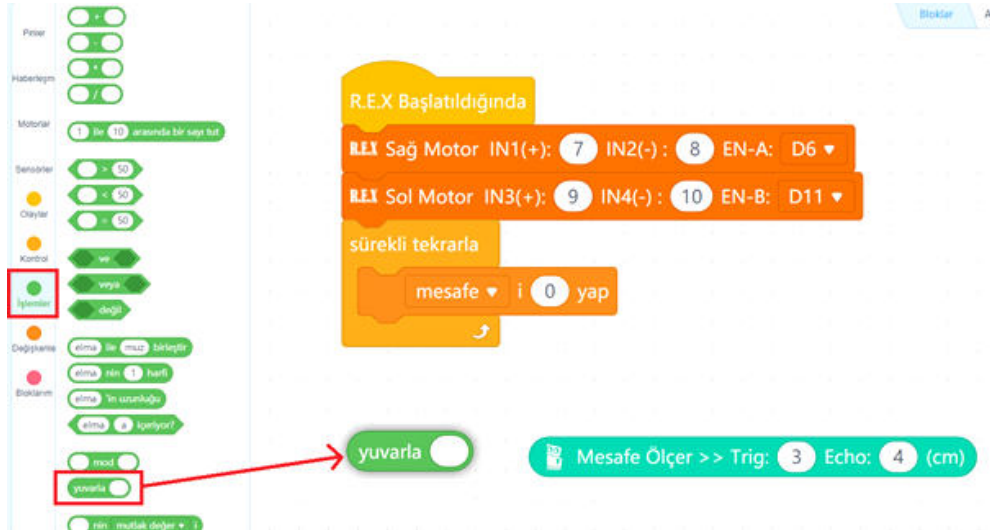

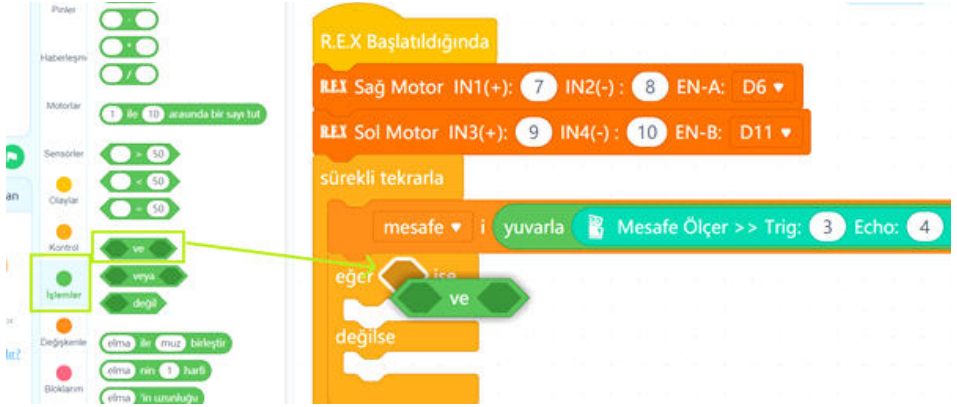
Engelden kaçan Survivor Robot

Mesafe ölçme sensörü (HC-SR04) ölçümü bize cm'nin yüzde biri hassasiyetinde vermektedir. Örneğin 36,42 cm. “Sensörler” kategorisinden mesafe ölçer bloğunu çalışma alanımıza aşağıdaki görseldeki gibi taşıyalım. Devre şemamızda da belirlediğimiz gibi Trig pinini bağladığımız pin numarasını 3, Echo pinini bağladığımız pin numarasını 4 olarak değiştirelim.

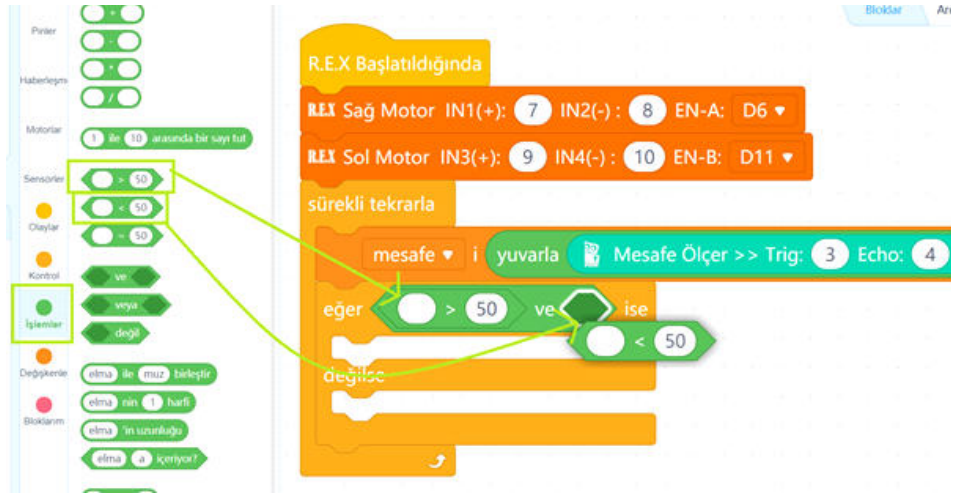

Ondalıklı olarak ifade ettiğimiz bu sayının karşımıza tam sayı olarak çıkması robotun bize daha stabil ölçümler yapmasını sağlar. Bunun için “Yuvarla” bloğunu kullanacağız. “İşlemler” kategorisinden yuvarla bloğunu alıp çalışma alanımıza aşağıdaki gibi taşıyoruz.

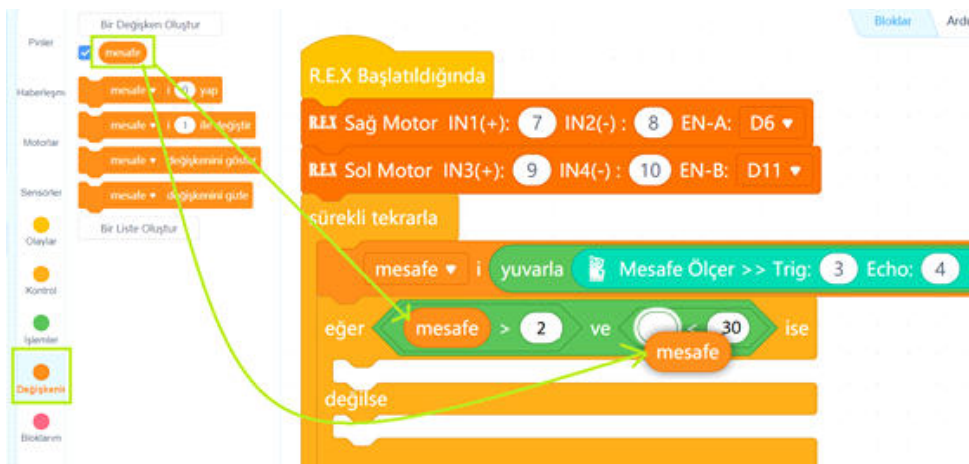

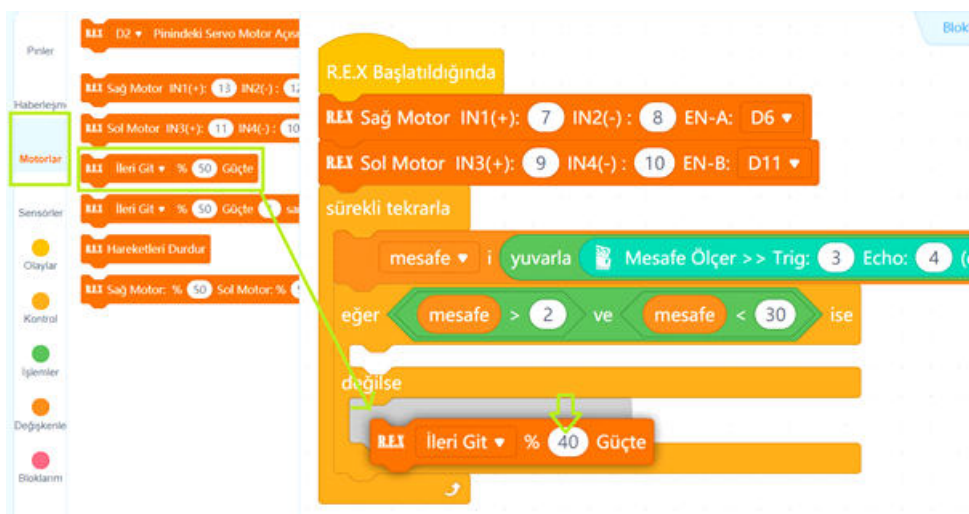
iki ayrı koşulumuz vardı. mesafenin 2 den büyük olması ve mesafenin 30 dan küçük olması. iki koşulumuzu aşağıdaki gibi karşılaştırma operatörlerinden küçüktür ve büyüktür operatörlerini ve bloğunun içine sürükleyip bırakalım.

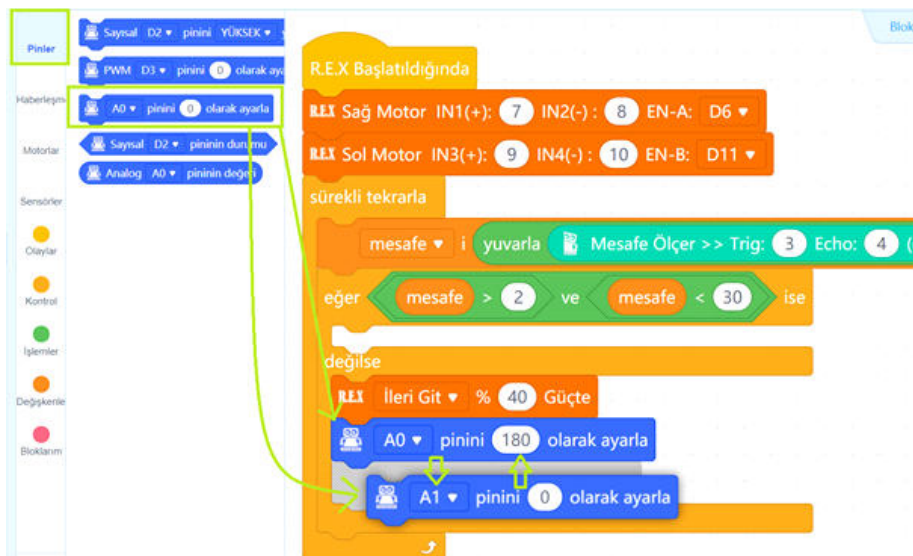
büyüktür ve küçüktür karşılaştırma operatörünün içindeki boş alanlara mesafe değişkenimizi yerleştireceğiz. Bunun için değişkenler kategorisindeki mesafe değişkeni değer bloğunu sürükleyip aşağıdaki görselde gösterilen yerlere bırakalım. 50 sayılarını ise 2 ve 30 ile değiştirelim.

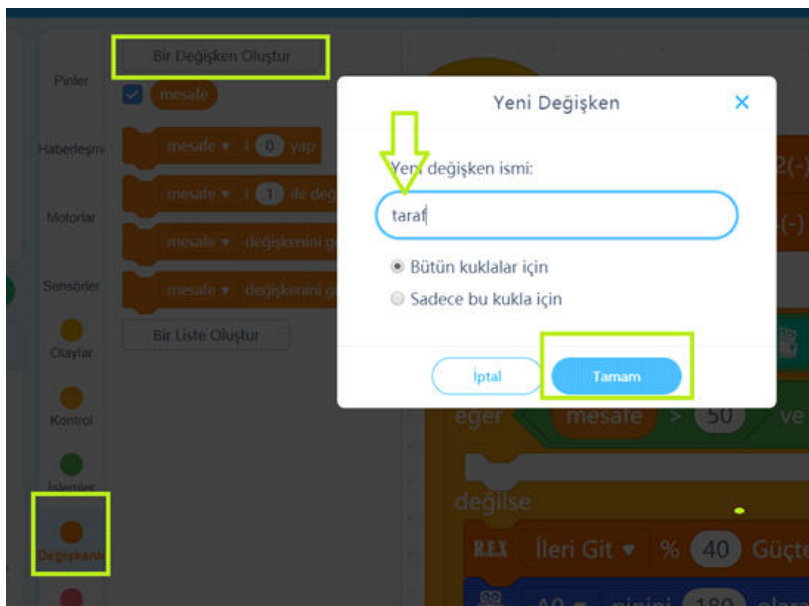
mesafe değerimiz 2 ile 30 arasında ise robotumuz rastgele bir tarafa dönme işlemi gerçekleştirecek, değilse ileri yönde gitmeye devam edecektir. Ta ki önüne 30 cm'den yakında duran bir engel çıkana kadar. İleri git %40 güçte bloğunu görseldeki gibi "değilse" komut alanına sürükleyip bırakalım.

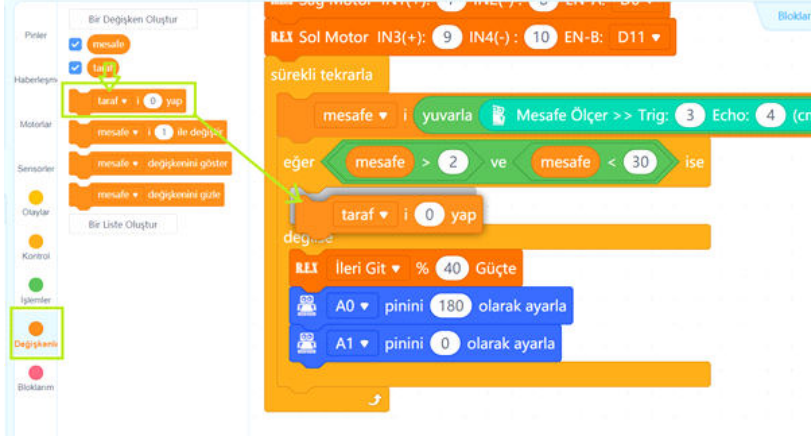
Robotumuz ileri gittiği sırada Ön ledi açsın ve arka ledi kapatsın. Böylelikle mesafe sensöründen okunan değer motorlarda bir sorun olduğunda hangi aralıktta olduğunu anlayabiliriz. Bunun için aşağıdaki görseldeki gibi "Pinler" kategorisindeki "A0 pinini 180 yap", "A1 pinini 0 yap" bloklarını değilse komut alanına sürükleyip bırakalım.

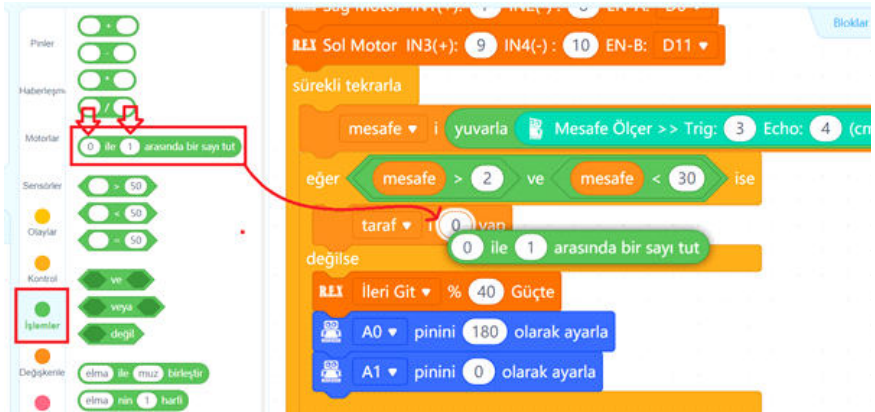
Kodlarımızın son bölümünde ise engel algılandığında robotumuzun ne yapacağını kodlayacağız. Eğer ise değilse bloğumuzun eğer ise komut alanına gerekli kodlarımızı ekleyeceğiz. Öncelikle rastgele bir yöne yani sağa veya sola dönüş işlemini belirleyeceğiz. Bunun içinde “taraf” isimli bir değişken oluşturalım. Aşağıdaki görseldeki gibi değişkeni oluşturuyoruz.

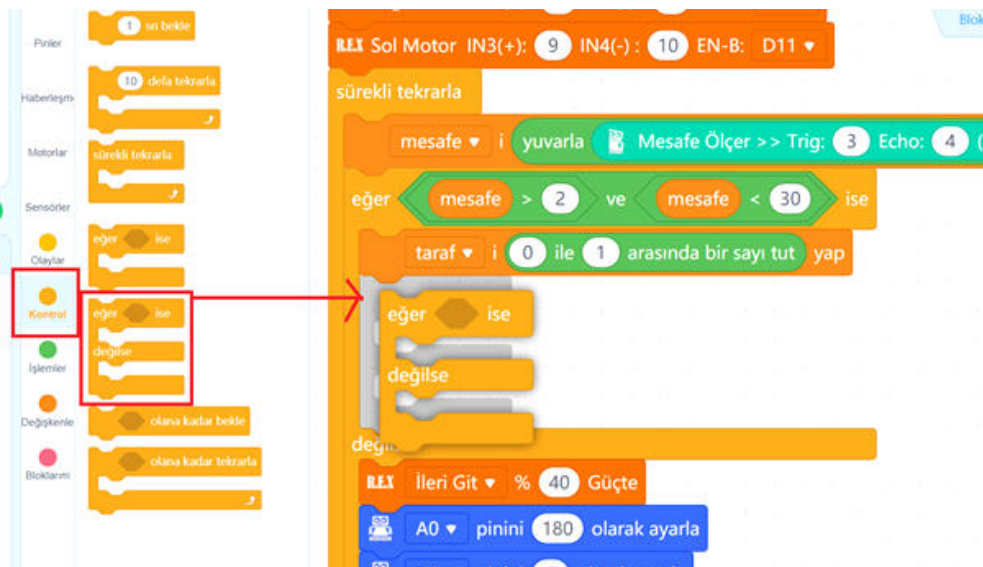
taraf değişkeninin değerini engel her algılandığında (mesafe değeri 2 ile 30 arasında her ölçüldüğünde) rastgele olarak 0 ya da 1 olarak belirleyeceğiz. taraf değişkeni 0 ise robotumuzu sağa doğru 1.2 sn 0 değilse sola doğru 1.2 sn dönmesini sağlayacağız. taraf değişkenini rastgele 0 ya da 1 değeri alabilmesi için öncelikle aşağıdaki gibi taraf'ı 0 yap bloğunu eğer ise komut alanına sürükleyip bırakalım.

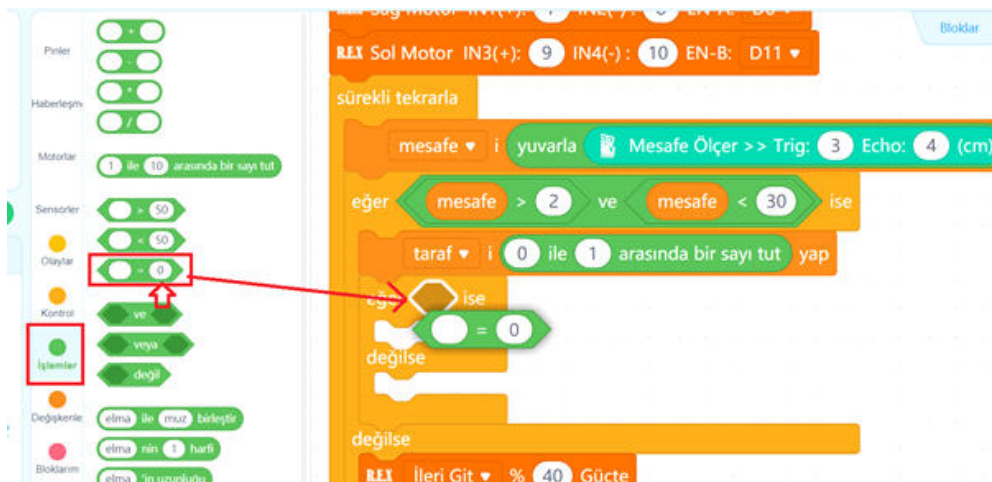
taraf değişkeninin rastgele değer alabilmesi için "işlemler" kategorisindeki "0 ile 1 arasında bir sayı tut" bloğunu 0 ile 1 arasında olacak şekilde değiştirip, "taraf'ı 0 yap" bloğunun değer alanına aşağıdaki gibi sürükleyip bırakalım.

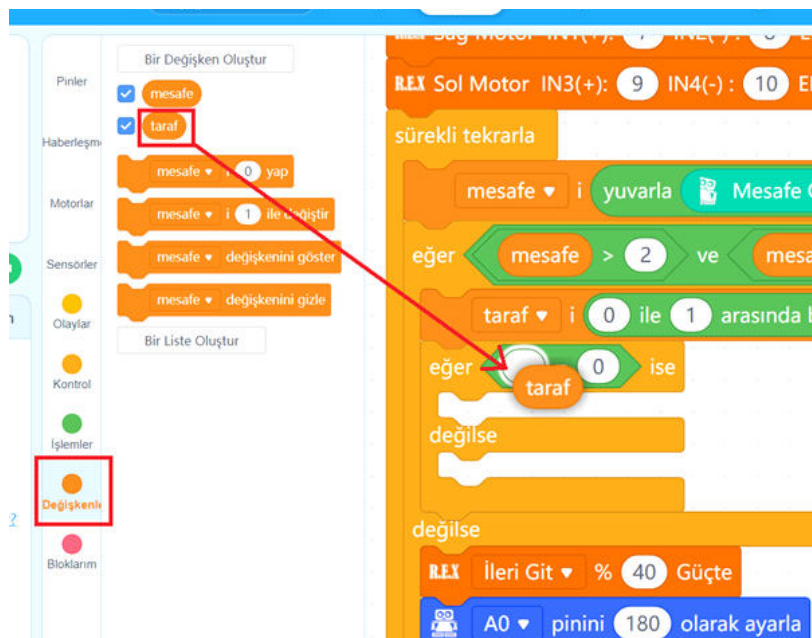
Dönme işlemini gerçekleştirmek için taraf değişkeninin değerinin 0 veya 1 olma durumunu sorgulamamız gerekiyor. taraf değişkeni 0 ise sağa dönme komutu 0 değilse (1 ise) sola dönme komutu vereceğiz. Bunun için taraf değişkeninin değerinin rastgele ayarlandığı bloğun hemen altına görseldeki gibi "kontrol" kategorisindeki "eğer ise değilse" bloğunu yerleştirelim.

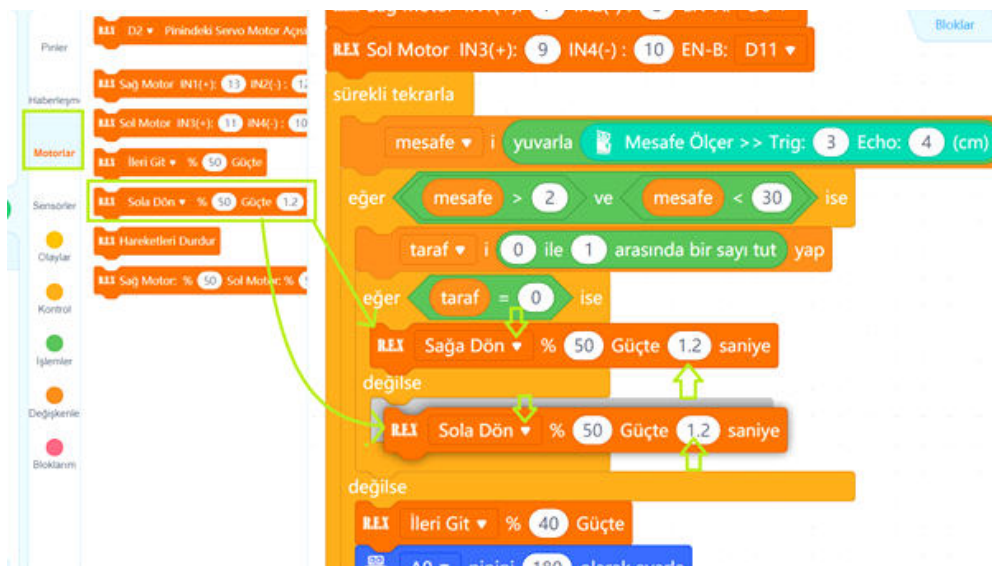
Şimdi robotumuzun dönme işleminin koşulunu yerleştirmeliyiz. Eğer ise değilse bloğunun koşul alanına taraf değişkeni 0 a eşitse koşulunu ifade edebilmek için aşağıdaki görseldeki gibi “işlemler” kategorisindeki “eşittir” operatör bloğunu sürükleyip bırakalım.

Değişkenler kategorisinden taraf değişkeni değer bloğunun eşittir operatör bloğunun değişken alanına sürükleyip bırakalım.

Robotumuz, taraf değişkeni değeri 0 ise 1.2 sn boyunca sağa dönmesi, değilse (taraf değişkeni değeri 1 ise) 1.2 sn boyunca sola dönme işlemini gerçekleştirmesi için Motorlar kategorisindeki görseldeki gibi blokları sürükleyip “Eğer ise değilse” bloğundaki ilgili yerlere yerleştirelim.

Engelden kaçan Survivor Robot

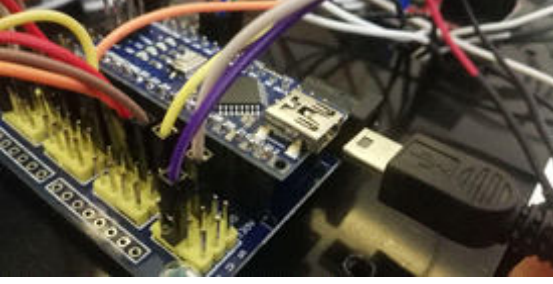
Son olarak dönme işlemi gerçekleşirken Arka ledin açılması ve ön ledin kapanmasını sağlayalım. Bunun için Pinler kategorisindeki A0 pinini 0 yap bloğunu kullanarak Eğer ise değilse bloğunun hemen öncesine sürükleyip bırakalım.

A0 ve A1 pinleri analog pinlerdir aynı zamanda PWM gibi 0-255 değer aralığında pinlere gerilim gönderebilirler. Çoğu led 3V-2V civarında maksimum parlaklığa eriştiği için A0 ve A1 pinlerine 5V anlamına gelen 255 değeri vermektense, 180 değeri ile 3V civarında gerilim verilmesini sağlayarak ledlerin ömrünü kısaltmamış olduk.

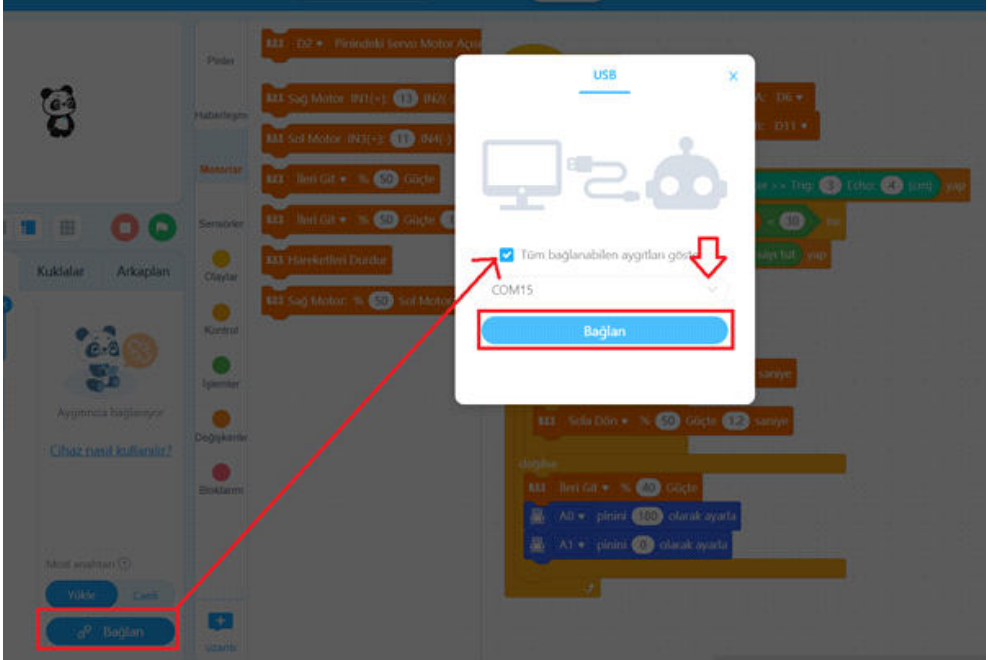
Kodlarımızın bitmiş hali aşağıdaki görseldeki gibi olmalı.

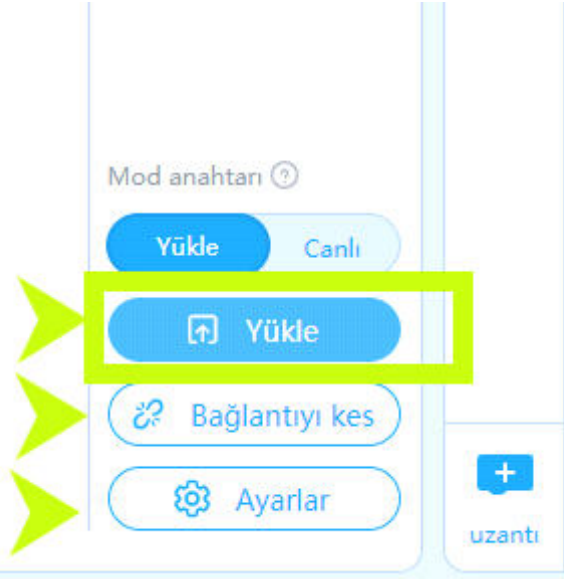

Hazırladığımız kodları artık robotumuza yükleyebiliriz. Usb kablusunun bir ucunu Arduino nano'ya diğer ucunu ise bilgisayarımıza bağlıyoruz.

Yükleme modu aktifken bağlan butonuna tıklayarak tüm bağlanılabilir aygıtları göster seçeneğini işaretliyoruz. mBlock yazılımı otomatik olarak CH340 çipli kartımızın bağlı olduğu COM port numarasını oraya getirecektir. Bağlantı sağlanamaz ise açılır listeden diğer COM port numaralarını seçebilirsiniz.

Bağlantı sağlandığında, “bağlantıyı kes” ,”ayarlar” ve “Yükle” butonları aktif olur. Yükle butonuna basarak kodu robotumuza yükleyelim.

Kodların Çalıştırılması

Kod yüklenir yüklenmez robotumuz sensörden gelen verileri okuyarak hareket etmeye başlayacaktır. Kodları yükledikten sonra usb kablosunu çıkarıp sensör shield ve motor sürücüyü güç sağlayan pilin kablolarını takarak ya da varsa anahtarı açarak robotun kodları işletmesini sağlayabilirsiniz. Pil gücüne göre robotunuzun dönüş sürelerini ileri gidiş hızını ve dönüş hızlarını ayarlayarak istediğiniz hassasiyeti sağlayabilirsiniz.

Olası Problemler ve Çözüm Yolları

Robotunuz sadece ileri geri gidiyor sağa sola dönmüyorsa ya da tam tersini yapıyorsa, IN1, IN2, IN3 ve IN4 pinlerinin yerlerini shield üzerinde ve motor sürücü üzerinden mutlaka kontrol edin. Yerleri karışmış olabilir.

Robotunuz İleri kodunu geri gidiyor, sağa dön kodunda sola dönüyorsa; Motor sürücü üzerindeki OUT1 ve OUT 3 ün motorların (+) kutbuna, OUT 2 ve OUT 4 ün motorların (-) kutbuna bağlı olmasını sağlayın. Ayrıca Robotun sağındaki motorların sürücü üzerinde OUT1 ve OUT2 ye solundaki motorların ise OUT3 ve OUT4 e bağladığınızdan emin olun.

Robotunuz engelle karşılaştırsa dahile arka ledi yanmıyor, hep ileri gitmeye devam ediyorsa; HC-SR04 (mesafe sensörü) modülünün Trig ve Echo pinlerine bağlı jumper kabloların daha sağlam durmasını sağlayın. Sensörün duruş açısı itibarıyla bu iki pindeki jumper kablolarındaki çok küçük bir hareketlilik sensörün 0(sıfır) değeri okumasına sebep olmakta o da engel algılama sisteminin çalışmamasına sebep olmaktadır.

Kılavuzun içeresinde bulunan tüm kodlara,
alt tarafta bulunan QR kodu akıllı
cihazınıza okutarak, ya da kısa linki
tarayıcınızda aratarak projenin örnek
kodlarına erişebilirsiniz.

<http://rbt.ist/superstar>

[youtube.com/robotistan](https://www.youtube.com/robotistan)

FORUM

forum.robotistan.com

BLOG

maker.robotistan.com

Robotistan Elektronik Ticaret AŞ

Mustafa Kemal AVCI (İçerik) - Fadıl PALA - Mehmet AKÇALI (Editör) - (Mehmet Nasır KARAER (Grafik)
info@robotistan.com - www.robotistan.com
Phone: 0850 766 0 425